

The Promotion of Moral and Ethical Conduct Among Teachers and Educational Personnel under the Nakhon Ratchasima Secondary Educational Service Area Office

Kittiphong Patthum, Wasin Sonpo, and Pradit Chatcharatkoon

Nakhonratchasima College, Thailand

E-mail: kittipongpuatum001@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-6962-0420>

E-mail: Wasin.son1960@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-0650-9427>

E-mail: pradit_chat@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-8054-234X>

Received 21/04/2025

Revised 23/04/2025

Accepted 15/06/2025

Abstract

Background and Aims: Morality and ethics are considered fundamental principles for every human being. Morality serves as a key guideline for individuals or society to apply in their daily lives. It helps individuals perform their duties smoothly, achieve success in their work, and become good members of their families, society, and the nation. For teachers, morality must go hand in hand with the profession; a teacher without morality is like a monk without precepts. Morality is a fundamental aspect for everyone and all professions. This research aims to: 1) Study the level of personnel's opinions on the promotion of morality and ethics among government teachers and educational personnel, and 2) Compare the levels of those opinions, categorized by educational level, work experience, and position, within the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Ratchasima. Additionally, it seeks to explore approaches for promoting morality and ethics among government teachers and educational personnel under the Secondary Educational Service Area Office in Nakhon Ratchasima.

Methodology: The sample group used in this research consisted of school administrators, teachers, and educational personnel under the Nakhon Ratchasima Secondary Educational Service Area Office. The sample of 351 individuals was selected using stratified random sampling. The research instruments included a 5-point Likert scale questionnaire and a structured interview. The Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranged from 0.80 to 1.00, and the reliability coefficient was 0.84. The statistical methods used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test (ANOVA), and pairwise comparison using Scheffé's method.

Results: The research findings revealed that: 1. The overall level of promoting morality and ethics among teachers and educational personnel under the Nakhon Ratchasima Secondary Educational Service Area Office was rated as high. When considering each aspect individually, the promotion of morality and ethics in all areas was also rated at a high level. 2. The promotion of morality and ethics, when classified by educational background, work experience, and job position, showed statistically significant differences at the .05 level. 3. Guidelines for promoting morality and ethics among teachers and educational personnel under the Nakhon Ratchasima Secondary Educational Service Area Office were identified as follows: safeguarding national independence and sovereignty; adhering to religious principles and respecting religious diversity; conducting oneself within moral boundaries; performing duties with a strong sense of responsibility, considering the benefit of the public service and relevant stakeholders; developing work systematically; applying modern technology and engaging in continuous self-development to achieve targeted outcomes; providing services willingly; treating everyone equally and respectfully; being a good citizen who respects the law, maintains discipline, and upholds professional standards; using polite language; listening attentively to others' opinions; and practicing compassion.

Conclusion: The promotion of morality and ethics among teachers and educational personnel focuses on instilling positive values, honesty, and a strong sense of duty. It emphasizes being a good role model for students and society, as well as working with transparency and accountability. Activities such as training sessions, awareness-building programs, and continuous evaluations are organized to foster and develop professional ethics in the teaching profession.

Keywords: Moral and Ethical Values; Government Teachers; Educational Personnel

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา

กิตติพงษ์ ปัตตุม, วศิน สอนโพธิ์ และประดิษฐ์ ฉัตรจรัสกุล
วิทยาลัยนครราชสีมา

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: คุณธรรม จริยธรรมนับว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์ทุกคน คุณธรรมเป็นเสมือนหลักการสำคัญที่ให้ไว้สำหรับบุคคลหรือสังคมได้นำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต จะช่วยให้บุคคลปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่น มีความสำเร็จในงานที่ทำ เป็นคนดีของครอบครัว สังคม และประเทศชาติ สำหรับครูกับคุณธรรมนั้นจะต้องเป็นของคู่กัน หากครูขาดคุณธรรมเมื่อใดก็เหมือนกับนักบวชที่ไร้ศีล คุณธรรมนับเป็นพื้นฐานที่สำคัญของคนทุกคนและทุกวิชาชีพ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และ 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งหน้าที่ และเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา

ระเบียบวิธีการศึกษา: กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 351 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 สถิติใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ค่าเอฟ และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ

ผลการศึกษา: ผลการวิจัยพบว่า 1. การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน 2. การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา พบว่าในแต่

ละด้านที่สำคัญมีแนวทางการดำเนินการดังนี้ ต้องพิทักษ์รักษาเอกราชและอธิปไตยของชาติ ปฏิบัติตามหลักศาสนา และเคารพในความแตกต่างทางศาสนา รวมถึงการประพฤติปฏิบัติตนในกรอบศีลธรรมที่ดี มีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของราชการและผู้เกี่ยวข้อง พัฒนางานอย่างมีระบบ ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย ให้บริการด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเสมอภาคและให้เกียรติ เป็นพลเมืองดี เคารพกฎหมาย มีวินัย และพัฒนาวิชาชีพของตนเอง ใช้ถ้อยคำสุภาพ รับผิดชอบต่อหน้าที่ด้วยความตั้งใจและมีเมตตาธรรม

สรุปผล: การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามุ่งเน้นปลูกฝังค่านิยมที่ดี ซื่อสัตย์ และมีจิตสำนึกในหน้าที่ เน้นการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและสังคม รวมถึงการปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส และรับผิดชอบจัดกิจกรรมอบรม สร้างจิตสำนึก และประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาคุณธรรมในวิชาชีพครู

คำสำคัญ: คุณธรรมจริยธรรม; ข้าราชการครู; บุคลากรทางการศึกษา

บทนำ

สภาพของสังคมไทยในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน ทั้งการเมือง การปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรม ด้านการศึกษา ทำให้เป็นประเด็นปัญหาวิกฤติอันน่าเป็นห่วงจากการพัฒนาที่ขาดความสมดุลแต่ประการเดียวที่ทำให้บุคคลและสังคม รวมทั้งโครงสร้างและกลไกในการบริหารและการจัดการต่างๆ ปรับตัวตามไม่ทันจนส่งผลให้เกิดความไม่สมดุลระหว่างการ พัฒนาทางวัตถุกับการพัฒนาทางจิตใจโดยเฉพาะเมื่อเกิดกระแสโลกาภิวัตน์ที่พร้อมกับวัฒนธรรมต่างชาติซึ่งส่งผลกับประเทศที่ยังขาดการเตรียมความพร้อมที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ เป็นส่วนซึ่งสร้างปัญหาทั้งระบบให้กับสังคมไทย ซึ่งถูกระทบอย่างรุนแรงจากกระแสวัตถุนิยมและ วัฒนธรรมการบริโภคซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณธรรมจริยธรรมของประชาชน จนเป็นปัญหาทางจิตวิทยา สังคมอย่างน่าเป็นห่วง ซึ่งแต่เดิมสังคมไทยมีระบบเศรษฐกิจแบบเลี้ยงครอบครัว หลังจากทำสนธิสัญญาเบาว์ริงแล้ว ระบบเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นการผลิตเพื่อการตลาดที่มีความต้องการเงินหมุนเวียนมากขึ้น กระบวนการผลิตและการจำหน่ายจะมีนายทุน และผู้ประกอบการที่ต้องการผลตอบแทน ระบบเศรษฐกิจปัจจุบันในภาคเกษตรและอุตสาหกรรม มีการจ้างแรงงานเรียกว่า "ลูกจ้าง" เกิดขึ้นในปัจจุบัน มีอาชีพมากมายหลายประเภทที่บุคคลสามารถเลือกได้ตามความถนัดและโอกาส แต่จะต้องมีความรู้และทักษะที่ได้รับการฝึกอบรม จากสถาบันการศึกษาหรือสถาบันฝึกฝีมือแรงงาน ต่างจากอดีตที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ แม้ว่ากลุ่มข้าราชการและทหารยังคงมีอิทธิพลต่อการเมืองการปกครอง เช่นเดียวกับกับสังคมในอดีต แต่อุดมคติของข้าราชการสมัยใหม่ไม่นิยมคุมอำนาจทางเศรษฐกิจเหมือนสมัยก่อน นอกจากนี้ยังมีกลุ่มนักการเมืองเข้ามาเป็นกลไกใหม่ของระบบบริหารการปกครอง กลุ่มข้าราชการและทหารที่เคยมีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในอดีตต้องเสียผลประโยชน์ไป บางคนจำเป็นต้องใช้อำนาจหน้าที่เพื่อหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจกับกลุ่มพ่อค้าและนายทุน ทำ

ให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในบทบาทและหน้าที่และจริยธรรมของสังคมที่มีผลสะท้อนต่อความมั่นคงและการพัฒนาประเทศ (วนิดา รักแจ้ง, 2565)

คุณธรรม จริยธรรมจึงนับว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์ทุกคน ถ้าคนใดขาดจริยธรรมอาจมี ผลร้ายต่อตนเองและสังคม สังคมที่มีคนขาดจริยธรรมมาก ย่อมเป็นสังคมที่วุ่นวาย ไร้ความสุข ดังจะพบได้จากการเกิดวิกฤติศรัทธาในวิชาชีพหลายแขนงในปัจจุบัน ทั้งใน วงการวิชาชีพครู แพทย์ ตำรวจ ทหาร หรือนักการเมือง เป็นต้น จึงมีคำกล่าวว่า เราไม่สามารถสร้างครุบนพื้นฐานของคนไม่ดี และไม่สามารถผลิตแพทย์ ตำรวจ ทหาร นักธุรกิจที่ดีได้ ถ้าหากบุคคลเหล่านั้นมีพื้นฐานทางนิสัยและความประพฤติที่ไม่ดีจริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อชีวิตและสังคม มีส่วนสำคัญที่จะนำความสุขและ ความเจริญก้าวหน้ามาสู่สังคมนั้น ๆ เพราะเมื่อคนในสังคมมีจริยธรรมจิตใจก็ย่อมสูงส่ง มีความสะอาดและสว่างในจิตใจ จะทำการใดก็ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน ไม่ ก่อให้เกิดทุกข์แก่ตนเองและผู้อื่น เป็นบุคคลที่มีค่า มีประโยชน์ต่อสังคม คนทุกคนควร ได้รับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมไปพร้อม ๆ กัน คุณธรรมเป็นเสมือนหลักการสำคัญที่ให้ไว้สำหรับบุคคลหรือสังคมได้นำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต จะช่วยให้บุคคลปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่น มีความสำเร็จในงานที่ทำ เป็นคนดีของครอบครัว สังคม และประเทศชาติ สำหรับครุกับคุณธรรมนั้นจะต้องเป็นของคู่กัน หากครุขาดคุณธรรมเมื่อใดก็เหมือนกับนักบวชที่ไร้ศีล คุณธรรมนับเป็นพื้นฐานที่สำคัญของคนทุกคนและทุกวิชาชีพ หากบุคคลใดหรือวิชาชีพใดไม่มีคุณธรรมเป็นหลักยึดเหนี่ยวจิตใจในเบื้องต้นแล้ว ก็ยากที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จในอาชีพการงานที่ตนกระทำอยู่ และอาจจะไม่เจริญในหน้าที่การงานเลย (จักรพันธ์ จันทร์เจริญ, 2561)

ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นอาชีพหนึ่งที่ได้รับการยกย่องให้เป็นวิชาชีพที่มีความจำเป็นต่อสังคม เป็นอาชีพที่สร้างสรรค์จรรโลงสังคมให้เป็นไปในทิศทางที่ประเทศชาติต้องการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับความไว้วางใจของสังคม การควบคุม ความประพฤติปฏิบัติตนของครูนั้นวิธีการที่ดีที่สุด คือ การสร้างจิตสำนึกหรือการควบคุมทางจิตใจครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณธรรม จริยธรรมย่อมส่งผลต่อความเชื่อมั่นทางสังคมและความเป็นคนดีของลูกศิษย์ รัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2560 มาตรา 36 กล่าวถึงจริยธรรมของข้าราชการไว้ว่า "รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมเพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว" ในส่วนแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ได้กล่าวถึงแนวพัฒนาจริยธรรมของคนในชาติ ไว้ว่า "ปรับเปลี่ยนคุณธรรมจริยธรรมมีวินัยจิตสาธารณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ความมีระเบียบวินัยและจิตสาธารณะ" (ดุสิต ปรีพูล, 2561)

ดังนั้น ความประพฤติของครูเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดที่จะต้องรีบเร่งพัฒนาให้ครู ประพฤติและปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู เพราะครูเป็นผู้ที่ถ่ายทอดความรู้ อบรมศีลธรรมจรรยาแก่ลูกศิษย์ เป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของ

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา เพื่อเป็นการวางแผนพัฒนาบุคลากรให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสม ก่อให้เกิดการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งหน้าที่
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม

คุณธรรม (Virtue) คือ สภาพความดีของลักษณะและพฤติกรรม คุณภาพความดีเฉพาะในลักษณะของบุคคล ประโยชน์หรือข้อดีเปรียบที่ทำให้ของบางอย่างดีกว่าหรือให้ประโยชน์ได้มากกว่า

จริยธรรม (Ethic) คือ ความคิดหรือความเชื่อที่มีอิทธิพลต่อความประพฤติและเจตคติของบุคคล หลักการของความประพฤติสำหรับการตัดสินใจว่าสิ่งใดผิดหรือถูก

คุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญต่อครู โดยการเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติที่ดีของครู ทำให้ครูได้รับการสนับสนุนให้ประสบความสำเร็จทั้งในวิถีชีวิตประจำวันและวิถีชีวิตในวิชาชีพ คุณธรรมจริยธรรมยังมีความสำคัญต่อวิชาชีพในการรักษามาตรฐานวิชาชีพ ในการให้บริการแก่สังคม รวมทั้งมีบุคลากรที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีจะเป็นกำลังในการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ (ดวงเดือน พินสุวรรณ์, 2567)

แนวคิดเกี่ยวกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 ได้บัญญัตินิยามความหมายของคำว่า “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา” ว่า “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ให้รับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณแผ่นดิน งบประมาณที่จ่ายในลักษณะเงินเดือนในกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรม หรือกระทรวงอื่นที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และเมื่อพิจารณาบทบัญญัติในมาตราเดียวกันซึ่งได้

บัญญัติในมาตราเดียวกันซึ่งได้บัญญัตินิยามคำว่า “ข้าราชการครู” และคำว่า “บุคลากรทางการศึกษา” (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2548) ดังนี้

“ข้าราชการครู” หมายความว่า ผู้ที่ประกอบวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาของรัฐ

“คณาจารย์” หมายความว่า บุคลากรซึ่งทำหน้าที่สอนและการวิจัยในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐ

“บุคลากรทางการศึกษา” หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งผู้สนับสนุนการศึกษาซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริหาร หรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ การบริหารการศึกษา และปฏิบัติงานอื่นในหน่วยงานการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เซน ร่มพฤษ (2563) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัญหาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง ด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ด้านการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านความรับผิดชอบในการทำงาน และด้านความซื่อสัตย์ 2) การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพของครู โดยการจัดอบรมตามหลักสูตร เรียงลำดับดังนี้ ด้านพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรม 3) การเปรียบเทียบผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพของครูก่อนและหลังการพัฒนา พบว่า ค่าเฉลี่ยหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 4) การศึกษาความพึงพอใจในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านสถานที่/ระยะเวลา ด้านวิทยากร และด้านการนำความรู้ไปใช้

แสงดาว คงนาวัง (2565) ได้ทำการศึกษา พัฒนาการเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรมครูสำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูด้วยกระบวนการเรียนรู้ แบบพาคิดพาทำที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบพาคิดพาทำ มี 4 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 สร้างความตระหนักรู้ ชั้นที่ 2 มุ่งสู่ร่วมกันคิดวิเคราะห์ ชั้นที่ 3 จัดจ้อลงมือปฏิบัติ และชั้นที่ 4 รับการติดตามประเมินผล มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.84 2. ด้านความรู้ความเข้าใจคุณธรรม จริยธรรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และมีผลติดตามประเมินผลการปฏิบัติในระดับดีมาก 3. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้แบบพาคิดพาทำที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับดีมาก

สังข์वाल เสริมแก้ว (2567) ได้ทำการศึกษา รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากรทางการศึกษาตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของโรงเรียนวัดลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า คุณธรรม คุณความดีที่แสดงออกทางใจ ส่วนจริยธรรม คือ การแสดงออกทางกาย การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมต้องรู้

ว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำ ทั้งต่อตนเองและต่อสังคม มีสติฉลาดรู้เท่าทัน ทั้งด้านวัตถุ และด้านจิตใจ คุณธรรม จริยธรรมเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคน ปัญหาสังคมเกิดจากคน การพัฒนาคนให้มีปัญญา มีความรู้ มีทักษะในการแก้ปัญหาชีวิต มีกัลยาณมิตรที่ดี สามารถพิจารณาว่าสิ่งไหนควรสิ่งไหนไม่ควร เป็นข้อประพฤติปฏิบัติตามหลักศีลธรรม โดยเฉพาะสังคมไทยยึดมั่นในคุณงามความดีตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพุทธศาสนา และผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นตาม เพศ และตำแหน่งหน้าที่พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2564) จำนวน 8 ด้าน ดังนี้ 1. ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. กล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม 4. มีจิตอาสา จิตสาธารณะ 5. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน 6. ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม 7. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี 8. เคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล ซึ่งสามารถนำมาเขียนเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม
1 ระดับการศึกษา จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย
1) ปริญญาตรี
2) สูงกว่าปริญญาตรี
2. ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย
1) ต่ำกว่า 10 ปี
2) 10 - 15 ปี
3) มากกว่า 15 ปี
3. ตำแหน่งหน้าที่ จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย
1) ครู / พนักงานราชการ
2) ผู้บริหารสถานศึกษา
3) บุคลากรทางการศึกษา

ตัวแปรตาม

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำนวน 8 ด้าน ดังนี้
1. ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. กล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม
4. มีจิตอาสา จิตสาธารณะ
5. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
6. ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม
7. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี
8. เคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล

แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำนวน 3,959 คน ตามข้อมูลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา (2567) ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเดียวกัน จำนวน 351 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) และได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความเป็นตัวแทนของประชากรอย่างเหมาะสม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 2 ประเภท ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบตรวจสอบรายการ (Check list) เพื่อเก็บข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งหน้าที่ และตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) เพื่อประเมินการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ส่วนแบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง ใช้รวบรวมข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดดังกล่าว

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืออย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2564) และศึกษาแนวทางการสร้างแบบมาตราส่วนประมาณค่าและแบบสอบถามจากตำราของบุญชม ศรีสะอาด (2553) จากนั้นพัฒนาแบบสอบถามโดยอ้างอิงแนวทางของอุษา พรหมรินทร์ (2561) นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80–1.00 แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและนำไปทดลองใช้กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ก่อนคัดเลือกข้อคำถามที่เหมาะสมจำนวน 40 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 สำหรับแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างข้อคำถามจำนวน 8 ข้อ ตรวจสอบความเหมาะสมโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน และปรับปรุงจนได้ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บข้อมูลไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา จากนั้นส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมาไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยดำเนินการแจกและติดตามเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง พร้อมทั้งดำเนินการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า ให้ผู้ให้ข้อมูลได้รับคำถามเหมือนกันและเป็นไปตามลำดับขั้นตอนเดียวกันเพื่อความเป็นมาตรฐานของการเก็บข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งหน้าที่ วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่และร้อยละ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทั้งภาพรวม รายด้าน และรายข้อ แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผลตามแนวทางของบุญชม ศรีสะอาด (2553) นอกจากนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมจำแนกตามระดับการศึกษาโดยใช้สถิติ t-test แบบ Independent samples และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและตำแหน่งหน้าที่โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method) ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test แบบ Independent samples และ F-test แบบ One-way ANOVA รวมถึงการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ ตามแนวทางของบุญชม ศรีสะอาด (2553)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล การบริหารงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	234	66.67
สูงกว่าปริญญาตรี	117	33.33
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	106	30.20
10 - 15 ปี	124	35.33
มากกว่า 15 ปี	121	34.47
3. ตำแหน่งหน้าที่		
ครู / พนักงานราชการ	269	76.64
ผู้บริหารสถานศึกษา	13	3.70
บุคลากรทางการศึกษา	69	19.66
รวม	351	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 - 15 ปี จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 35.33 มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 15 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 34.47 และมีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 30.20 มีตำแหน่งหน้าที่ครู / พนักงานราชการ มากที่สุด จำนวน 269 คน คิดเป็นร้อยละ 76.64 ตำแหน่ง บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 19.66 และ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.70

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ	4.25	0.55	มาก	3
2. ด้านซื่อสัตย์สุจริต	4.25	0.53	มาก	4
3. ด้านกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม	4.22	0.49	มาก	8
4. ด้านมีจิตอาสา จิตสาธารณะ	4.22	0.55	มาก	7
5. ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน	4.23	0.52	มาก	6
6. ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม	4.25	0.53	มาก	5
7. ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.34	0.49	มาก	1
8. ด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล	4.28	0.54	มาก	2
โดยรวม	4.25	0.52	มาก	

จากตารางที่ 2 แสดงว่า การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.25$; S.D.= 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 4.34$; S.D.= 0.49) รองลงมา คือ ด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล ($\bar{X} = 4.28$; S.D.= 0.54) ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม ($\bar{X} = 4.25$; S.D.= 0.53) ด้านยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ ($\bar{X} = 4.25$; S.D.= 0.55) ด้านซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.25$; S.D.= 0.53) ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ($\bar{X} = 4.23$; S.D.= 0.52) ด้านมีจิตอาสาจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 4.22$; S.D.= 0.55) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ($\bar{X} = 4.22$; S.D.= 0.49)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งหน้าที่

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตาม ระดับการศึกษา

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	ปริญญาตรี n=234		สูงกว่าปริญญาตรี n=117		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
	1. ด้านยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ	4.21	0.52	4.32		
2. ด้านซื่อสัตย์สุจริต	4.14	0.54	4.46	0.43	-5.993*	0.000
3. ด้านกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม	4.15	0.48	4.34	0.50	-3.438*	0.001
4. ด้านมีจิตอาสา จิตสาธารณะ	4.15	0.54	4.38	0.53	-3.784*	0.000
5. ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน	4.15	0.51	4.37	0.51	-3.804*	0.000
6. ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม	4.19	0.53	4.37	0.51	-3.021*	0.003
7. ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.32	0.50	4.38	0.47	-1.129	0.260
8. ด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล	4.22	0.56	4.40	0.47	-2.911*	0.004
โดยรวม	4.19	0.80	4.38	0.76	-6.017*	0.000

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 แสดงว่า การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตาม ระดับการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวมของบุคลากรที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.38$) มีค่ามากกว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.19$) และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน และรายด้านแตกต่างกันในด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ด้านมีจิตอาสา จิตสาธารณะ ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม และด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ด้านที่	รายการ	ประสบการณ์ในการทำงาน					
		ต่ำกว่า 10 ปี		10 - 15 ปี		มากกว่า 15 ปี	
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1	ด้านยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ	4.19	0.55	4.23	0.58	4.31	0.52
2	ด้านซื่อสัตย์สุจริต	4.19	0.56	4.27	0.51	4.27	0.53
3	ด้านกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม	4.26	0.48	4.25	0.47	4.14	0.52
4	ด้านมีจิตอาสา จิตสาธารณะ	4.28	0.55	4.18	0.54	4.22	0.55
5	ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน	4.26	0.57	4.24	0.43	4.18	0.56
6	ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม	4.23	0.46	4.38	0.52	4.13	0.57
7	ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.25	0.47	4.50	0.49	4.25	0.47
8	ด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล	4.32	0.54	4.36	0.52	4.18	0.54
ภาพรวม		4.25	0.33	4.30	0.23	4.21	0.29

จากตารางที่ 4 แสดงว่า การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี โดยภาพรวม ($\bar{x} = 4.25$, S.D.= 0.33) และรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล ($\bar{x} = 4.32$, S.D.= 0.54) ด้านมีจิตอาสา จิตสาธารณะ ($\bar{x} = 4.28$, S.D.= 0.55) ด้านกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ($\bar{x} = 4.26$, S.D.= 0.48) ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ($\bar{x} = 4.26$, S.D.= 0.57) ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{x} = 4.25$, S.D.= 0.47) ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม ($\bar{x} = 4.23$, S.D.= 0.46) ด้านซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{x} = 4.19$, S.D.= 0.56) ด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ ($\bar{x} = 4.19$, S.D.= 0.55)

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 - 15 ปี โดยภาพรวม ($\bar{x} = 4.30$, S.D.= 0.23) และรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{x} = 4.50$, S.D.= 0.49) ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม ($\bar{x} = 4.38$, S.D.= 0.52) ด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล ($\bar{x} = 4.36$, S.D.= 0.52) ด้านซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{x} = 4.27$, S.D.= 0.51) ด้านกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่

ถูกต้องชอบธรรม ($\bar{x} = 4.25, S.D.= 0.47$) ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ($\bar{x} = 4.24, S.D.= 0.43$) ด้านยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ ($\bar{x} = 4.23, S.D.= 0.58$) ด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านมีจิตอาสา จิตสาธารณะ ($\bar{x} = 4.18, S.D.= 0.54$)

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 15 ปี โดยภาพรวม ($\bar{x} = 4.21, S.D.= 0.29$) และรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ ($\bar{x} = 4.31, S.D. = 0.52$) ด้านซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{x} = 4.27, S.D. = 0.53$) ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{x} = 4.25, S.D. = 0.47$) ด้านมีจิตอาสา จิตสาธารณะ ($\bar{x} = 4.22, S.D. = 0.55$) ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ($\bar{x} = 4.18, S.D. = 0.56$) ด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล ($\bar{x} = 4.18, S.D. = 0.54$) ด้านกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ($\bar{x} = 4.14, S.D. = 0.52$) ด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม ($\bar{x} = 4.13, S.D. = 0.57$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS.	F	Sig.
1. ด้านยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ	ระหว่างกลุ่ม	.849	2	.425	1.406	.247
	ภายในกลุ่ม	105.120	348	.302		
	รวม	105.969	350			
2. ด้านซื่อสัตย์สุจริต	ระหว่างกลุ่ม	.510	2	.255	.907	.405
	ภายในกลุ่ม	97.859	348	.281		
	รวม	98.369	350			
3. ด้านกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.105	2	.552	2.292	.103
	ภายในกลุ่ม	83.846	348	.241		
	รวม	84.951	350			
4. ด้านมีจิตอาสา จิตสาธารณะ	ระหว่างกลุ่ม	.506	2	.253	.845	.430
	ภายในกลุ่ม	104.112	348	.299		
	รวม	104.618	350			
5. ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน	ระหว่างกลุ่ม	.437	2	.219	.815	.443
	ภายในกลุ่ม	93.351	348	.268		
	รวม	93.788	350			
6. ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม	ระหว่างกลุ่ม	3.758	2	1.879	6.892*	.001

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS.	F	Sig.
	ภายในกลุ่ม	94.878	348	.273		
	รวม	98.636	350			
7. ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	4.865	2	2.432	10.665*	.000
	ภายในกลุ่ม	79.142	347	.228		
	รวม	84.006	349			
8. ด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2.251	2	1.125	3.935*	.020
	ภายในกลุ่ม	99.226	347	.286		
	รวม	101.477	349			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.521	2	.260	3.182*	.043
	ภายในกลุ่ม	28.477	348	.082		
	รวม	28.998	350			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 แสดงว่า การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรายด้านแตกต่างกันในด้านด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นทางการด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และ ด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตาม ตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่	รายการ	ตำแหน่งหน้าที่					
		ครู/พนักงานราชการ		ผู้บริหารสถานศึกษา		บุคลากรทางการศึกษา	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	ด้านยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ	4.26	0.56	4.18	0.48	4.38	0.61
2	ด้านซื่อสัตย์สุจริต	4.28	0.52	4.05	0.55	4.57	0.33
3	ด้านกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม	4.22	0.48	4.15	0.52	4.40	0.67
4	ด้านมีจิตอาสา จิตสาธารณะ	4.25	0.55	4.14	0.54	4.20	0.37

ด้านที่	รายการ	ตำแหน่งหน้าที่					
		ครู/พนักงานราชการ		ผู้บริหารสถานศึกษา		บุคลากรทางการศึกษา	
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
5	ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน	4.26	0.50	4.07	0.56	4.40	0.54
6	ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม	4.27	0.55	4.13	0.45	4.48	0.42
7	ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.32	0.49	4.37	0.52	4.37	0.39
8	ด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล	4.27	0.55	4.31	0.49	4.37	0.59
ภาพรวม		4.27	0.29	4.17	0.30	4.40	0.11

จากตารางที่ 6 แสดงว่า การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ของครู/พนักงานราชการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$, S.D.= 0.29) และรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{x} = 4.32$, S.D.= 0.49) ด้านซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{x} = 4.28$, S.D.= 0.52) ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม ($\bar{x} = 4.27$, S.D.= 0.55) ด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล ($\bar{x} = 4.27$, S.D.= 0.55) ด้านยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ ($\bar{x} = 4.26$, S.D.= 0.56) ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ($\bar{x} = 4.26$, S.D.= 0.50) ด้านมีจิตอาสา จิตสาธารณะ ($\bar{x} = 4.25$, S.D.= 0.55) ด้านกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ($\bar{x} = 4.22$, S.D.= 0.48) ตามลำดับ

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$, S.D.= 0.30) และรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{x} = 4.37$, S.D.= 0.52) ด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล ($\bar{x} = 4.31$, S.D.= 0.49) ด้านยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ ($\bar{x} = 4.18$, S.D.= 0.48) ด้านกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ($\bar{x} = 4.15$, S.D.= 0.52) ด้านมีจิตอาสา จิตสาธารณะ ($\bar{x} = 4.14$, S.D.= 0.54) ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม ($\bar{x} = 4.13$, S.D.= 0.45) ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ($\bar{x} = 4.07$, S.D.= 0.56) ด้านซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{x} = 4.05$, S.D.= 0.55) ตามลำดับ

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ของบุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$, S.D.= 0.11) และรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{x} = 4.57$, S.D.= 0.33) ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม ($\bar{x} = 4.48$, S.D.= 0.42) ด้านกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ($\bar{x} = 4.40$, S.D.= 0.67) ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ($\bar{x} = 4.40$, S.D.= 0.54) ด้านยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ ($\bar{x} = 4.38$, S.D.= 0.61) ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{x} = 4.37$, S.D.= 0.39) ด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล ($\bar{x} = 4.37$, S.D.= 0.59) ด้านมีจิตอาสา จิตสาธารณะ ($\bar{x} = 4.20$, S.D.= 0.37) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS.	F	Sig.
1. ด้านยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ	ระหว่างกลุ่ม	.588	2	.294	.970	.380
	ภายในกลุ่ม	105.381	348	.303		
	รวม	105.969	350			
2. ด้านซื่อสัตย์สุจริต	ระหว่างกลุ่ม	4.401	2	2.200	8.148*	.000
	ภายในกลุ่ม	93.968	348	.270		
	รวม	98.369	350			
3. ด้านกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม	ระหว่างกลุ่ม	.718	2	.359	1.483	.228
	ภายในกลุ่ม	84.233	348	.242		
	รวม	84.951	350			
4. ด้านมีจิตอาสา จิตสาธารณะ	ระหว่างกลุ่ม	.623	2	.311	1.042	.354
	ภายในกลุ่ม	103.995	348	.299		
	รวม	104.618	350			
5. ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน	ระหว่างกลุ่ม	2.490	2	1.245	4.746*	.009
	ภายในกลุ่ม	91.298	348	.262		
	รวม	93.788	350			
6. ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.832	2	.916	3.292*	.038
	ภายในกลุ่ม	96.804	348	.278		
	รวม	98.636	350			
7. ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	.149	2	.074	.307	.736
	ภายในกลุ่ม	83.858	347	.242		
	รวม	84.006	349			
8. ด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	.146	2	.073	.250	.779
	ภายในกลุ่ม	101.331	347	.292		
	รวม	101.477	349			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.741	2	.371	4.565*	.011
	ภายในกลุ่ม	28.257	348	.081		
	รวม	28.998	350			

* $p < .05$

จากตารางที่ 7 แสดงว่า การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรายด้านแตกต่างกันในด้านชื่อเสียงสุจริต ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน และ ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 - 15 ปี จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 35.33 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 34.47 และมีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 30.20 มีตำแหน่งหน้าที่ครู / พนักงานราชการ มากที่สุด จำนวน 269 คน คิดเป็นร้อยละ 76.64 ตำแหน่ง บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 19.66 และ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.70 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี รองลงมา คือ ด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม ด้านยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ ด้านชื่อเสียงสุจริต ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ด้านมีจิตอาสาจิตสาธารณะ ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งหน้าที่ พบว่า

2.1 การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรายด้าน แตกต่างกันในด้านชื่อเสียงสุจริต ด้านกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ด้านมีจิตอาสา จิตสาธารณะ ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม และด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

2.2 การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรายด้านแตกต่างกันในด้านด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมชาติ ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และ ด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

2.3 การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรายด้านแตกต่างกันในด้านชื่อเสียงสุจริต ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน และ ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมชาติ นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ แนวทางในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา พบว่า ด้านยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ ที่ควรดำเนินการ คือ ยึดมั่นและพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งเอกราชและอธิปไตย ของชาติ ให้คงอยู่อย่างมีเกียรติภูมิ ปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และเคารพในความแตกต่างของการนับถือศาสนา ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในกรอบศีลธรรมอันดี

ด้านชื่อเสียงสุจริต ที่ควรดำเนินการ คือ มีจิตสำนึกที่ดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ โดยคำนึงถึงประโยชน์ ของทางราชการ ผู้เรียนผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ในงานหรือหน้าที่ของตน ไม่หลีกเลี่ยงกฎหมายและใช้ ช่องว่างทางกฎหมาย เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเอง หรือผู้อื่น

ด้านกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ที่ควรดำเนินการ คือ กล้าเสนอความเห็น หรือคัดค้านในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ไม่ชอบธรรม ให้ความช่วยเหลือผู้เรียนและผู้ร่วมงานที่ถูกละเมิด หรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ไม่เผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมในทางศีลธรรมขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี หรือละเมิดกฎหมาย

ด้านมีจิตอาสา จิตสาธารณะ ที่ควรดำเนินการ คือ มีจิตอาสา จิตสาธารณะ แยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ไม่เอาประโยชน์ส่วนตนมาทำให้ประโยชน์ส่วนรวมต้องเสียไป

ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ที่ควรดำเนินการ คือ มุ่งพัฒนางานและรักษามาตรฐานการทำงานที่ดี มีระบบมีการทำงานเป็นทีม เลือกใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย อย่างเหมาะสม พัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ใช้ทักษะและ สมรรถนะในการทำงาน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย อย่างมืออาชีพ

ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมชาติ ที่ควรดำเนินการ คือ ให้บริการด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติต่อทุกคนอย่างให้เกียรติ ปฏิบัติต่อผู้เรียน อย่างเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ

ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี ที่ควรดำเนินการ คือ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี เคารพต่อกฎหมายและมีวินัย เคารพ ศรัทธา ภาคภูมิใจ และพัฒนาวิชาชีพ ของตนเอง

ด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล ที่ควรดำเนินการ คือ ใช้กิริยาอาการและถ้อยคำสุภาพ รับฟังความคิดเห็น จากผู้เรียน ผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน หรือผู้เกี่ยวข้อง ด้วยความตั้งใจ และมีเมตตาธรรม ให้ความช่วยเหลือ ป้องกัน และคุ้มครองผู้เรียนจากภัยอันตราย ที่อาจเกิดขึ้น

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน อาจเนื่องมาจาก เนื่องจากครูและบุคลากรทางการศึกษามีความตระหนักในบทบาทการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนและสังคม สอดคล้องกับ เซน ร่มพฤษ (2563) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียน บ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัญหาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง ด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ด้านการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านความรับผิดชอบในการทำงาน และด้านความซื่อสัตย์ 2) การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพของครู โดยการจัดอบรมตามหลักสูตร เรียงลำดับดังนี้ ด้านพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรม 3) การเปรียบเทียบผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพของครูก่อนและหลังการพัฒนา พบว่า ค่าเฉลี่ยหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 4) การศึกษาความพึงพอใจในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านสถานที่/ระยะเวลา ด้านวิทยากร และด้านการนำความรู้ไปใช้

2. การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรายด้าน แตกต่างกันในด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ด้านมีจิตอาสา จิตสาธารณะ ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม และด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล นอกนั้นไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก การส่งเสริมคุณธรรมในด้านเหล่านี้มีการเน้นและสนับสนุนอย่างชัดเจนจากหน่วยงานหรือผู้บริหาร ซึ่งอาจมีกิจกรรมฝึกอบรม หรือมาตรการที่ทำให้บุคลากรมีการพัฒนาความรู้และทักษะในด้านเหล่านี้มากขึ้น เช่น ด้านซื่อสัตย์สุจริต และด้านกล้าคิด กล้าตัดสินใจในการทำสิ่งที่ถูกต้อง สอดคล้องกับ วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง (2566) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเขียน

ข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่าครูที่มีเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรายด้านแตกต่างกันในด้านด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และ ด้านเคารพในสิทธิและแตกต่างของบุคคล นอกนั้นไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่าจะมีความเข้าใจและการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมมากขึ้น เนื่องจากประสบการณ์ในการทำงานทำให้พวกเขามีมุมมองที่กว้างขวางและสามารถตัดสินใจได้อย่างยุติธรรมมากขึ้นเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในการทำงาน สอดคล้องกับ วัชรภัทร เตชะวัฒน์ศิริดำรง (2566) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่าครูที่มีเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรายด้านแตกต่างกันในด้านชื่อเสียงสุจริต ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน และ ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม นอกนั้นไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก สอดคล้องกับ สังข์वाल เสริมแก้ว (2567) ได้ทำการศึกษา รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากรทางการศึกษา ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของโรงเรียนวัดลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า คุณธรรม คุณความดีที่แสดงออกทางใจ ส่วนจริยธรรม คือ การแสดงออกทางกาย การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมต้องรู้ว่าจะทำอะไรได้ไม่ควรทำ ทั้งต่อตนเองและต่อสังคม มีสติฉลาดรู้เท่าทัน ทั้งด้านวัตถุ และด้านจิตใจ คุณธรรมจริยธรรมเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคน ปัญหาสังคมเกิดจากคน การพัฒนาคนให้มีปัญญา มีความรู้ มีทักษะในการแก้ปัญหาชีวิต มีกัลยาณมิตรที่ดี สามารถพิจารณาว่าสิ่งไหนควรสิ่งไหนไม่ควร เป็นข้อประพฤติปฏิบัติตามหลักศีลธรรม โดยเฉพาะสังคมไทยยึดมั่นในคุณงามความดีตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพุทธศาสนา และผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นตาม เพศ และ ตำแหน่งหน้าที่พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. แนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา พบว่า การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในทุกด้านมีความสำคัญและควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านยึดมั่นในสถาบันหลัก

ของประเทศ บุคลากรควรยึดมั่นในเอกราชและอธิปไตยของชาติ ปฏิบัติตามหลักศาสนา และเคารพในความแตกต่างทางศาสนา ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงและเสถียรภาพในสังคม ด้านซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ ถือเป็นสิ่งสำคัญ บุคลากรต้องคำนึงถึงประโยชน์ของราชการและผู้เกี่ยวข้อง โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวหรือหลีกเลี่ยงกฎหมาย ด้านมีจิตอาสา จิตสาธารณะ บุคลากรควรแยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน และไม่เอาประโยชน์ส่วนตัวมาทำให้เสียประโยชน์ส่วนรวม ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม การให้บริการอย่างเต็มใจและเสมอภาคถือเป็นหลักสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจจากผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี บุคลากรต้องปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี เคารพกฎหมาย และพัฒนาวิชาชีพของตนเอง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนและบุคลากรในองค์กร ด้านเคารพในสิทธิและความแตกต่างของบุคคล บุคลากรต้องใช้ถ้อยคำสุภาพ พึงความคิดเห็นจากผู้อื่นด้วยความตั้งใจและเมตตาธรรม เพื่อคุ้มครองผู้เรียนจากภัยอันตรายต่าง ๆ และสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเคารพในความแตกต่าง จากผลการวิเคราะห์ทั้งหมด พบว่า การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในทุกด้านนี้มีความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้มีคุณภาพและมีจริยธรรมสูง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรและสังคมในระยะยาว สอดคล้องกับ McIntosh & Warren (2013)) ศึกษาเรื่อง แนวปฏิบัติในการส่งเสริมครู ประจําการ โดยสอบถามครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนระดับ 5-9 จากทุนของสหรัฐอเมริกา พบว่าการ พัฒนาบุคลากรครูประจําการนั้น ผู้บริหารควรปฏิบัติดังนี้ 1) ควรปรับปรุงโครงสร้างให้เหมาะสมกับ ความต้องการของครูแต่ละคน 2) ควรมีการประเมินผลความต้องการ และความสนใจของครูเป็น เพื่อนำไปพิจารณาสำหรับการจัดในโอกาสต่อไป 3) ควรให้ครูมีโอกาสร่วมการวางแผน เสนอวิธีการจัดส่งเสริมครูประจําการ 4) ควรกำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะอย่างในการจัดแต่ละครั้ง 5) ควรจัดส่งเสริมครูประจําการพิเศษ 6) จัดโครงสร้างสถานะผู้นำโรงเรียน (A distributed school leadership structure) โดยที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำทำให้เกิดสิ่งเหล่านี้ ประสานการใช้ประโยชน์ จากโครงสร้างวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น และกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงาน ใช้โครงการเครือข่ายความ ปลอดภัยเพื่อจัดเวลาให้นักเรียนได้รับการสอนเพิ่มเติม สร้างความมั่นใจว่ามีทรัพยากรที่จำเป็น จัดเวลาและกิจกรรมอื่นๆ ของโรงเรียนให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของโรงเรียนนอกเหนือจากวันเปิดเรียน ปกติ 7) ควรใช้เทปบันทึกภาพในการฝึกอบรม 8) ควรมีการจัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายที่วางไว้ 9) ควรจัดวางโครงการให้เหมาะสมกับความต้องการที่จะนำไปใช้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านกล้าคิด กล้าตัดสินใจในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ควรจัดกิจกรรมหรือโปรแกรมการพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การฝึกฝนการคิดเชิงวิพากษ์ และการรับผิดชอบ

ต่อผลการกระทำของตนเอง เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจในการตัดสินใจและการยอมรับผลที่เกิดขึ้น ซึ่งจะช่วยสร้างความมั่นคงและเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน

1.2 ด้านชื่อเสียงสุจริต ควรมีการสร้างระบบการตรวจสอบภายในที่โปร่งใส และสนับสนุนให้บุคลากรสามารถแสดงออกถึงความรับผิดชอบในการทำงานได้อย่างเปิดเผย โดยไม่ต้องกลัวการตรวจสอบหรือถูกตำหนิ ควรเน้นการฝึกอบรมให้บุคลากรสามารถปฏิบัติตามจรรยาบรรณและมีความรับผิดชอบสูงสุดในทุกสถานการณ์

1.3 ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ควรจัดให้มีการฝึกอบรมและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับบุคลากร โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะและสมรรถนะของตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ และมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยเปรียบเทียบระหว่างเขตพื้นที่การศึกษาต่างๆ เพื่อค้นหาปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างในการส่งเสริมคุณธรรม ซึ่งจะช่วยในการวางแผนกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของแต่ละพื้นที่

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาผลกระทบของการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมต่อการทำงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในด้านต่างๆ เช่น ประสิทธิภาพการสอน ความพึงพอใจของนักเรียน หรือผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เพื่อพิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมและประสิทธิภาพการทำงาน

2.3 ควรศึกษาวิธีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในกลุ่มข้าราชการครู เช่น การใช้สื่อออนไลน์หรือแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา หรือการใช้โปรแกรมในการฝึกฝนทักษะด้านจริยธรรมและคุณธรรม เพื่อดูว่าการใช้เทคโนโลยีสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมคุณธรรมได้หรือไม่

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *ราชกิจจานุเบกษา* เผยแพร่ประมวลจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับมาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ.

จักรพันธ์ จันทร์เจริญ. (2561). การศึกษาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับครูของอาจารย์ในคณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 12(3), 27-42.

- เซน ร่มพฤษ. (2563). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ดวงเดือน พินสุวรรณ. (2567). *คุณธรรมจริยธรรมสำหรับครู*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. สืบค้นจาก https://graduate.sru.ac.th/wp-content/uploads/2019/06/EDU0101_Morals-and-ethics-of-teachers.pdf.
- ดุสิต ปริพูล. (2561). *การพัฒนาจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1*. พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วนิดา รักแจ้ง. (2565). *การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากรท้องถิ่นกรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี*. รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาผู้นำภาครัฐและภาคเอกชน คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วัชรภัทร เตชะวัฒน์ศิริดำรง. (2566). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา*. *วารสารจิตวิทยาพุทธศาสตร์ประยุกต์เพื่อสังคม*, 9(1), 235–249.
- สังข์वाल เสริมแก้ว. (2567). *รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากรทางการศึกษาตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของโรงเรียนวัดลานตากฟ้า อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม*. *Journal of Dhamma for Life*, 30(4), 479–492.
- แสงดาว คงนาง. (2565). *พัฒนาการเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรมครูสำหรับนักศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูด้วยกระบวนการเรียนรู้ แบบพาคิดพาทำที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. *วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์*, 6(2), 316–328.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา. (2567). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2567*. นครราชสีมา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2548). *พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อุษา พรหมรินทร์. (2561). *การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607-610.

McIntosh, P., & Warren, D. (2013). *Creativity in the classroom*. Intellect.

